

RATNI IZVJEŠTAJI

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 26. aprila.

Na jugozapadnom frontu nema nikakvih važnih događaja.

Načelnik glavnog stožera.

Događjaji na moru.

Noću između 22. i 23. aprila prodrlo je jedno odjeljenje naših razorača u južnom Jadranu u otrantski moreuz. U borbi s protivničkim lakim borbenim snagama jako je povrijeđen jedan neprijateljski razorač. Naše su se jedinice bez gubitaka i nepovrijeđene vratile nazad.

C. I k. zapovjedništvo mornarice.

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Berlin, 26. aprila.

Zapadno bojište:

Napad vojske generala Sixta pl. Armina protiv Kemmela potpuno je uspio. Kemmel, vis koji daleko gleda u flandrijsku ravninu, nalazi se u našim rukama. Poslije snažne topničke vatre prešla je pješadija generala Sleggera i pl. Eberharda juče u jutro na juriš. Francuske divizije, kojima je, u vezi sa engleskim četama, povjerenja odbrana Kemmela, i njihova kod Witschaete i Dranoetera nastojeli Englezi, izbačeni su iz njihovih položaja. Zauzeti su veliki granatni lijevci kod St. Eloua i samo ovo mjesto.

Ovo je u mnogobrojne betonske kuće i izgrađeni objekti. Pruske i bavorske trupe osvojile su jurišem selo i brdo Kemmel. Pod zaštitom artiljerije, koja je dojurila uprkos nezgodnog zemljišta, prodrli su pješadija na mnogo mjesta do potoka Kemmela. Uzeli smo Dranoeter i vis sjeverozapadno od Veengelhoeke. Bolno letaćke eskadre napadale su sa uspihom kola i kolone, kojima su bili lako posjednuti putevi u pozadini neprijatelja.

Kao plijen jučerašnje borbe javljeno je do sada više od 6500 zarobljenika, većinom Francuza. Među zarobljenicima su bili jedan engleski i jedan francuski pukovski zapovjednik.

Južno od Somme nije se pred neprijateljskim napadom mogao držati Villers-Bretonneux, u koji smo bili prodrli. Dalji jaki protiv napadi sprovedeni su se istočno od sela i pored šume Hangard, koju smo oteli od neprijatelja. Broj zarobljenika u ovom bojniškom odsjeku povišao se na 2400.

PODLISTAK

Branka Veljić.

Nepostojanost.

Jednoga dana, kada je razum bio zaključan, kada je srce imalo slobodno kretanje, pored uzdaha privukla se patnja i bol i... i došla je na svet „ona!“

Rodjena od bola i patnje, zadvojena očajanjem, krštena u plaču od tuge, došla je ime: „suza“.

Posla je u svet, u društvu čemera i muke. Početnica je počela da gazni po vremenu. Shvatila je život brzo, bila je vrlo bistra i mudra, a pri tom i ambiciozna. Zavidela je uložiti čoveka i rezonovala o njemu.

Ta po čemu se razlikujem od čoveka? I on je podložan vremenu, kao i ja! Ni on nije večan, kao ni ja! Ta zar i čovek nije suza kao ja?

Bog je imao duge i jednolike dane, ispunjene dosadom, društvo monotono, vidik mu je bio mračan, razonodu nije poznavao, a zanimanja nije imao!

Jednoga turobnog jutra, posle neprospravane noći od stvaranja raznih kombinacija, kada je dosada dostigla vrhunac, Bog je otvorio oči i hteo je svetlost i ona je došla. Svetlost je slula i njen blesak zasenio mu oči, on ih je umorno sklopio, da se odmori, i bila je tama.

Bog je pogledom svojim, stvorio dan. Odmoru je namenio san, zastrog je i tamom i nazvao ga: noć!

Kada je vidikom zagospodarila svetlost, ugledao je on tek tada, masu nepreglednu bez početka i kraja.

Masu u svojoj svojoj nagoti i sirotinji, masu neupotrebljivu! On zalite da se masa razdvoji na zemlju i vodu!

Nova ofenziva na zapadu.

Između Avre i Oise osim pokadšto življe vatre ništa značajnijeg. Na zapadnoj obali Mosele juršale su saksonske čete na francuske šančeve i prodrle su u Regneville. Izvršivši svoj zadatak vratile su se sa zarobljenicima u svoje linije.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Talijanska tragedija.

Poslije ogromnog sloma na Soči, koju je nadošla zima poostrišla, osjetila je Italija sav teret i strahot rata. Ovo je bilo utoliko teže, što je u nabavci životnih namirnica i sirovina zavisila od milosti svojih saveznika. Sa rapidnim umanjivanjem brojskog prostora Engleske naravno da je na prvom mjestu rasla i nevolja Italije, i to u dvostrukom i trostrukom tempu. Ova sve veća nevolja nalazila je sve življeg izraza u govorima, uličnim manifestacijama, u krvavo savladljivoj pobuni i apšenju u masama. Danas se Italija nalazi pred svojom ekonomskom i finansijskom propašću.

Prema zvaničnim izvještajima talijanske vlade iznosili su državni dugovi Italije 31. decembra 1917. godine 34,590.163.813 talijanskih lira. Ako se ovamo doda ostali dug, kao: interni blagajnički bonovi, nepokrivene državne novčanice i pozajmljene emisio-nih banaka, onda nije nimalo pretjerano, ako se ukupni dugovi države procijene sa 50 milijardi lira. Italija ima neprocjenjivih rezervi za rat i još 10 milijardi, i državni dugovi mogu do konca 1918. god. narasti skoro na 70 milijardi. Prije rata iznosilo je talijansko narodno imanje samo 75 milijardi, a danas, u vezi sa nastalim padanjem vrijednosti novca, ne će iznositi više od 90—95 milijardi. Prije rata računani su talijanski državni dugovi sa 15 milijardi. Ostaje neriješeno pitanje, o kome mogu njihovi finansijski političari lupati glavom, kako će Italija moći plaćati kamate jednog za 50 milijardi uvećanog državnog duga, koji, uz ot-platu kamata i amortizacijom anuitet traži godišnje 3 milijarde lira više.

Italija je prava zemljoradnička država, koja nema uopšte nikakvog izvora za dopunu tako važnih sirovina, kao što su uglj i gvozdje. Naravno, da je podmorški rat mnogo podvezao dovoz u uglju iz Engleske. Zbog toga su čak i željeznice u Italiji i mnoge važne fabrike municije svoje nedovoljne zalihе uglja morale dopuniti drvima, a time je cijena za drva skočila

na 400 talijanskih lira po toni. Još gore stoji sa privatnom industrijom. Skoro sve fabrike, koje ne rade baš za vojne ciljeve, morale su se zatvoriti zbog oskudice materijala za gorivo. Onih malo fabrika, koje su ma ikako mogle nastaviti svoj rad, morale su cijene svojim produktima povisiti u nedogled, samo da bi bilans njihovog preduzeća ostao u aktivu. Koncem ovoga rata izgubila Italija svu svoju sposobnost za izvoz, pošto konkurenti u drugim zemljama rade pod mnogo povoljnijim okolnostima.

Uz svu ovu ekonomsku nevolju dolazi još i strah pred novom ofenzivom Austro-Ugarske. Vijesti iz njihovog tabora pričaju, da se na cijelom frontu grozničavo radi na pripremanju za odbijanje novih napada. General Marazzi digao je u komori velike optužbe protiv vojnog vodstva. Njegova otkrića imala su po svojoj prilici tu posljednju, da je većina armija na talijanskom frontu dobila nove zapovjednike. Francuske i engleske pomoćne trupe dopunjuju poderotine, jer Italija nema više potrebnog ljudskog materijala, da bi mogla svoje gubitke nadoknaditi iz svojih rezervi. A prema ovom vojski, iznutra slaboj, a duševno premorenoj, stoje ukupne borbačke snage Austro-Ugarske. Odista, Italija ima dovoljno uzroka, da drhti pred budućnošću.

Posljednji čin talijanske tragedije već počinje. Ušla je lakomisljeno u rat, uzvela na sebe samotni žig izdajničkog krštenja, da bi bila prisutna, kad budu među sobom protivnici dijelili kožu Austro-Ugarske. Ali ova Austro-Ugarska bila je svojom snagom jača od svih protivnika, koji su protiv njenih granica juršili sa halapljivom čežnjom. Nevierna Italija do-bila je svoju nagradu ne samo u vojničkom neuspjehu, nego također i u ekonomskom slomu svoje zemlje, do koga mora naskoro doći.

Pregovori s Rumunjskom.

Ugovor o konačnom miru potpisao se za nekoliko dana.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.)

Berlin, 26. aprila.

O savjetovanjima Kuhlmana sa vodjama stranaka čuje se, da su trajala sat i po. Kuhlmann je dao detalje u bukureštom govornu o miru. Izjavio je svoje žaljenje, što se pregovori odugovlače, ali da je uzrok u tome, što se naročito kod ekonomskih utanačenja moraju riješiti mnoge

pojednosti, a to veoma dugo traje. U detaljnim pitanjima n. pr. zainteresovano je 40 njemačkih ressorta, zbog čega je veoma velik broj sudjelovača u pregovorima. Kuhlmann je zatim saopštio, da su sada pregovori završeni, a potpisivanje ugovora o miru biće za nekoliko dana. Pregovori o Besarabiji još su u toku. Pitanje je teško, jer je stanovništvo samo djelomice rumunjsko a etnografska granica se teško može ustanoviti. Kuhlmann misli, da su Rumunji sa uslovima o miru u glavnom zadovoljni. Oni trebaju veoma hitno mir u interesu osiguranja svog budućeg razvika. Vodje stranaka izjavile su Kuhlmannu u svoje simpatije i osudili napadače, što su u posljednje vrijeme upravljani protiv Kuhlmannove ličnosti.

Dr. Kuhlmann u Beču. — Vijećanja sa baronom Burianom.

Kb. Berlin, 26. aprila.

Državni tajnik za spoljne poslove dr. pl. Kuhlmann, koji je sinoć otputovao u Beč, da bi sa austrijskim ministrom spoljnih poslova, baronom Burianom, otišao u Bukurešt, govorio je na sastanku sa vodjama frakcija u parlamentu, opširno o pitanjima, koja su u vezi sa rumunjskim ugovorom o miru. Na njegove izjave, koje su dodirivale i dinastička pitanja, nadovezalo se kratko objašnjenje.

Promu „Vossische Zeitung“ došli su iz izvještaja državnog tajnika sudjelovači na sastanku utisak, da će formalni zaključak mirovnog ugovora sa Rumunjskom biti u najkraćem roku.

Kako „Deutsche Tageszeitung“ doznaje iz parlamentarnih krugova, govoriće državni kancelar u parlamentu, neposredno poslije zaključka mirovnog ugovora sa Rumunjskom, o političkom položaju, pri čemu će se opširnije baviti zaključkom cijelog istočnog pitanja za Njemačku, nastalim uslijed sklapanja mira sa Rumunjskom.

Sa Balkana

SRBIJA.

Kako je Bratiano usreo Srbe.

U vremenu rumunjske neutralnosti Bratiano je, koji je tada bio ministar predsjednik i ministar vojni, obećavao Srbima sve moguće koristi, pa je između ostalog naredio bio, da se za srpsku vojnu upravu izradi 300.000 pari cipela.

Kako sad „Gazeta Bucarestilor“ donosi, Bratiano je ovu nabavku ustupio jednom svome politič-

misli i maštala, ali koga nije poznavao.

Otpočela je, da mu se pravda. Nije mogla da opstane na zemlji. Život je patnja! U njemu je izvor muke, a hrana briga! Pa i on je odmahnuo rukom, mladost mu je pala u nemilost! Sreća joj se ugasila. Smrt joj rezervisala mesto... I... I... tada se dogodilo ono, čemu se ona, najmanje nadala.

Bog je pustio svoj gnjev da plamti i besni, razljutio se, sveo je i grmeo svojim baritonom na nju. Pozivao se na svoje zapovesti, na blaženstva, koje je Hristos ljudima ostavio, po kojima treba da se upravljaju.

„Blaženi plačući, jako ti utješatsja! Blaženi alčući i žađući pravdi, jako ti nasitjatsja. Blaženi izgnani pravdi radi...“

Uši su joj brucale, nemoć je obuzela, vidik joj se okretao i ona... se našla najjedared... Ode?... Ni sama nije mogla da se osvesti: gde?... Sve joj je bilo nepoznato i novo.

Kao kakvo seosko čedo, zagledala je široke, lepe i čiste ulice. Posmatrala je zgrade, koje su se gordo dizale u svojoj slobodi. Čudila se lepom uređenju parkova, veselim licima, uposlenim ljudima, nasmejanim devojkama i zadovoljnim starcima.

Ali nije imala vremena, da sve razgleda i da se nadivi. Potisnata od svojih drugarica, utekla je u vodu široku i veliku, nepreglednu i lepu. Okretala se u njoj i pribirala sećanje: gde je? Ali u zaman! Geografija joj ležala is-pala sa određenog mesta, pri nenađnom sletu na zemlju, i nije mogla da odredi mesto, okolinu i položaj gde je zapala. Drugarice, su joj se smejale i dovikivale: „Pogledaj prirodu, sve odise slobodom, pogledaj ljude rado-

kom jednomišljeniku, bukureškom milijunaru i tvorničaru koža, koji je tom prilikom učinio vrlo dobar pazar. On je mjesto dionova i potpetica od skupke kože dao mnogo jeftiniju debelu hartiju. Ova stvar je imala još jedan događaj, koji se istina nije ticao Bratfanovog štitenika, koji je svoj dobitak sa svim mirno strpao u džep, nego srpskih časnika, koji su u ovu stvar bili umiješani. Srpski general Stejanović je zbog toga stavljen u penziju a jedan srpski poručnik je od srpskog ratnog suda osuđen na smrt i strijeljan.

RUMUNJSKA.

Ušća Dunava.

Medju mnogim pitanjima, koja se imaju riješiti pri zaključenju mira s Rumunjskom od najvećeg je značaja pitanje o ušću Dunava. Ako se hoće da ostvari veliki projekt trajno osigurane veze između istočnog i sjevernog mora i Crnog mora, onda će se, kako „D. B. Z.“ razlaže, za svagda oduzeti od Rumunjske policijski nadzor i politički monopol nad ušćima Dunava. Rumunjskoj se ne smije ostaviti, da po svom nahodjenju čini smetnje najvažnijoj tački prirodnog spojnog puta između srednje Evrope, Balkana i sjeverno Azije.

Četvorni savez kao takav mora u svoje ruke uzeti dunavska ušća, i mora ih za sva vremena za sebe osigurati. Dunav je upravo prirodna veza, koja spaja države četvornog saveza, on središnjim vlastima pokazuje put, kojim treba da podju politički i privredno, kad što on u svome donjem toku Srbiji, Bugarskoj i Rumunjskoj jasno diktuje pravac, kog se moraju pridržavati, da bi duševno, politički i privredno mogli napredovati. Dunav i slobodan saobraćaj od istočnog i sjevernog mora kroz ušća za Crno more četvorni savez mora sebi za sva vremena osigurati kao dragocijnu tekovinu svojih krvavih pobjeda nad Rumunjskom.

Odlučni dani na zapadu.

Veliki engleski gubitci.

Kb. Berlin, 26. aprila.

Da su gubici engleski u posljednje vrijeme bili vrlo veliki, vidi se već i po tome, što se dopuna u opšte sastoj iz sa svim mladim regruta. Ratna zamorenost kod staroslužbenih vojnika je jako porasla. Često se puta dešavalo, da su ih sanitetski vojnici morali rastjerivati iz granatnih lijevaka, u kojima su se oni kao kod svoje kuće odmarali. Trajni veliki gubici i potreba, da se oni prikrivaju od javnosti, pobudila je Francuze, da se dopune za iste četne dijelove ne uzimaju, kao u početku, iz svoga prvobitnog dopunskog okruga, nego iz svih dijelova Francuske. Na taj način gubici podijeljeni na razne predjele, te tako ne izgledaju tako strašni.

Podmornički rat

Nova potapljanja. Kb. Berlin, 26. aprila. Wolffov ured javlja: Na zapadnoj obali Engleske potopile su naše podmornice opet 17.000 bruto registrovanih tona...

Razne brzojavne vijesti.

Sa solunskog fronta. (Naročiti brzojavi „Beogradske Novine“) Budimpešta, 26. aprila. Sotlijski dopisnik „Az Es t“-a javlja: Napadači neprijatelja na macedonskom frontu svode se na to, što su stigle grčke trupe...

Engleske mine u Seldi. Kb. Berlin, 26. aprila. Novine donose vijest, da su u Seldu postavljene pomorske mine. Za devet mina ustanovljeno je, da su engleskog porijekla...

Najnovije vijesti širom svijeta.

Pokret protiv Lloyd Georgeove vlade u Engleskoj. Iz Londona ima stockholmski list „Berlingske Tidende“ ovaj izvještaj od 25. o. m.: Broj engleskih listova, koji tvrde, da sadašnja vlada gubi sve više povjerenje...

Ostavka japanskog ministra spoljnih poslova.

Iz Londona se javlja, da je oduševljen japanski ministar spoljnih poslova. Uzrok je nepoznat, ali je vjerovatno, da on stoji u vezi sa intervencijom Japana u Sibiru...

Francuska otkazala sve trgovinske ugovore.

Francuski ministarski savjet, kako se iz Berna 25. o. m. javlja, rjesio je, da otkaze trgovinske ugovore. Poluzvanična pariska štampa popraća otkaz, koji je izvršen u potpunom sporazumu sa ostalim vladama...

Wilsonova neograničena opunomoćenja.

Iz Washingtona donosi „Neue Korrespondenz“, list koji u Bernu izlazi, ovu vijest od 25. o. m.: I ako je predsjednik u ovim danima opterećen vrlo važnim poslovima, koji se rata tiču, on je ipak izjavio, da je voljan prihvatiti zakonski nacrt...

Argentinska vlada htjela da kupi njemačke brodove.

„Neue Züricher Zeitung“ javlja 25. o. m. ovo: Odatna argentinska vlada smjera da kupnjom uzme u svoje ruke njemačke brodove, koji se nalaze u argentinskim pristaništima, da bi ih upotrijebila za prenos robe u Evropu...

Grad i okolica

Dnevni kalendar. Danas je subota 27. aprila, po starom 14. aprila. — Rimokatolički: Petar Kanišij, Perogin; pravoslavni: Martin, Azat (Laz. Sab.). Casnička i činovnička kasina otvorena je počinom od 15. februara do 11 sati u noći. C. i k. vojnički dom: Cilantica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati naveče...

Imeni dan Njezinog Veličanstva.

Povodom imenoga dana Njezinog Veličanstva carice i kraljice Zite, održaće se danas, u subotu, u 9 sati prije podne u crkvi u dvoru svečana služba Božja, za vrijeme koje će svirati garnizonska glazba...

Sudermannova „Čast“.

Budući da je interes za predstavu „Časti“ u publicke tokliki, da su već gotovo sve ulaznice za obie predstave, od danas i sutra, prodane, to će se „Čast“ s istom podjelom ponoviti već u srijedu naveče, dne 1. maja o. g. Ulaznice za ovu treću predstavu prodavaju se od ponedjeljka u knjižarama „Napredak“ i „Jugo-Istok“.

Jelovima fondu cara i kralja Karla I fondu carsko-njemačke ratne skrbi. Posjetiocima iz Beograda biće toga dana na raspoložnju radi povratka jedan parni brod do 12 sati noći.

Istorijski kalendar.

Na današnji dan, 27. aprila 1521. god. poginuo je na jednom svom putovanju u borbi sa urođenicima slavni portugalski moreplovac Fernao de Magalhaes (u Španiji se potpisivao „Magallanes“, a često nalazimo, naročito u udžbenicima zemljopisa i „Magellan“, kako su ga pisali Englezi), koji je prvi preplovio unakolo oko svijeta. Fernao de Magalhaes rođen je oko 1480. godine u Saborosi (provincija Tras os Montes) u Portugalliji...

1829. god. otišao je opet u Evropu, da se upozna sa uređenjem slikarskih i crtačkih škola u pojedinim evropskim državama. Za vrijeme toga svog putovanja u Evropu silno se zainteresovao za značajne pokušaje, koji su u ono vrijeme vršeni na polju elektromagnetike. Upoznavši se detaljno sa suštinom stvari izradio je za vrijeme putovanja na ladji, kojom se vraćao u Ameriku plan za novi sistem električnog telegrafa...

Prvi telegram na toj liniji otpavljen je 27. maja 1844. god. 1849. god. uveden je prvi put Morseov aparat i u Evropu, gdje se naglo raširilo u svima naprednim državama. Docinije je stupio Morse u službu dvaju velikih telegrafskih društava, a jednovremeno je postavljen za profesora prirodnih nauka na jednoj velikoj školi 1857. god. podarile su mu vlade 10 evropskih država počasni poklon u ukupnom iznosu od 400.000 franka...

Rimokatolička služba Božja.

28. aprila vršiće se rimokatolička služba Božja ovim redom: I. U dvoru: U 8 sati ujutro sv. misa za vojnike sa hrvatskom i njemačkom propovijedi; II. U župnoj crkvi: U 8 sati tih sv. misa za školsku djecu; u 10 sati njemačka propovijed i pjevana sv. misa. — U 3 sata poslije podne večernja.

Pelcovanje protivu boginja.

Prema naredbi glavne vonje gubernijske ljekari opštine grada Beograda otpočeli su pelcovanje protivu boginja u opštinskoj ambulanti u Kralja Milana ulici broj 61, svakoga dana izuzevši nedjelje i praznika od 9 do 12 sati prije podne. Dužnost je svih građanskih lica, koja nisu pelcovana protivu boginja da se pelcuju, kao i ona građanska lica, koja su prošle godine pelcovana, pa im se pelcovanje nije primilo...

Izdavanje petroleja.

Škreće se pažnja građanstvu, da će izdavanje petroleja za mjesec april i maj, trajati najdalje do 5. maja ove godine, do koga sa dana petrolej mora i podići. Petrolej se izdaje na kuponu broj 20 i svaki kupon dobija 2 litra petroleja. Prodaja petroleja vrši se posredstvom gdje, Jeleno Eganović sa stanom u Braće Nedića ulici broj 20.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izloziće se javnoj prodaji zaostavština pođ Rakile Milošević, na dan 29. aprila ove godine u njenom stanu u ulici Despota Gjurgja br. 14. — Prodaju će otpočeti u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodu.

kao automat, verovatno kao zakletva govorom, mislima. Ona dopusti da se njegov govor odbija i zvuči preko talasa. A odgovor joj je bio u očima, na usnama, na celom licu u svojoj njoj figuri!

On je pogleda! Očekivao je odgovor, ne da vidi, nego da čuje! Ali još uvek, ona se smejala, snehom veselim, zadovoljnim, zavodljivim, smehom gospodara situacije!

Ponos mu uzdrhta i suza ... se seti svoga položaja! Uzdižu se talasi, lome se, dok li ne nestane u vrtlogu, dok se ne utope. I sumorni puni briga, komešaju se u dubini. A tamo vitla, vri i kipi!

Prividna niroda izbaci po koji talas, koji uzvikne uplašen, jaukne od bola u ocajanju, pada nesrećan, bez nade natrag u talase, gde utone u hladne zagrijaje, koji ga teše i hitro vuku u dubine u vrtloge. I suza doznade gde je! Poznade nju, o kojoj je tako mnogo slušala, seti se nje, o kojoj ljudi sanjaju, o kojoj devojke govore, poznade... „obmanu“. A sećanje joj pokaza dotinjavu i mladost, i ona tu nadje njega... seti se njega... seti se njegovog imena... seti se da se zove „Zaborav“.

Dok talasi istrčavaju na površinu, veslo zagužuje njihov žagor, kojim pričaju jedan drugom, veći to kružno razočaranje, pripovetku dugu i jednoliku!... pripovetku „Nepostojanosti!“.

Cast.

Od Hermanns Sudermanna. Interesantna je istorija prikaza Sudermannove „Časti“. Pre no što je Oskar Blumenthal Sudermannovu dramu, i ako sa izvesnim izmenama, spremio za Lessing-Theater, 1889. godine, komad je bio od više berlinskih pozorišnih direkta naprosto odbijen. Ali to je za Blumenthala bila ipak izvesna smelost, izneti na daske prvog pozorišnog delo, do tada inače poznatog romana...

pa nije hteo ništa skratiti, ništa izmeniti. I pokazalo se da on ima prava. Scena je od početka do kraja silno dejstvovala na publiku.

U opšte, premijera je izazvala neobično oduševljenje. Treći čin je dejstvovao osobito jako. Štimum je održan vanredno do kraja. A posle, kao što je poznato, „Cast“ je od Lessing-Theatra prešla sve pozornice i svuda sa istim uspehom.

U poslednje se vreme nijedan pisac nije valjda toliko napadao, koliko Sudermann. I to sa raznih strana. Realiste su vikale na njegova dela, kao lažna i površna, dokle su im klasični prebacivali protost i priljav realizam; artiste su ga nazivale nesposobnijim moralistom, a etičari su opet nalazili, da je pohotljiv i frivolan.

Izvesno je, da su se sa pozornice čuli i čuju uvek čistiji i dublji tonovi, no što su ovi koje Sudermann daje, Nema sumnje, da je on ostao na površnosti života i u doba Ibsena negovao pozorišnu literaturu, koja još uvek svoje najveće dejstvo crpe iz lonca za šminku. U isto doba, kada Hamsun, Maeterlinck i Schaw postavljaju svoje psihološke probleme, on se zadovoljava grubom scenom mašinerijom, kojoj Scribe, Sardou i Feuillel imaju da blagodar za svoje uspehe. Ali sve to nisu bog zna kakvi zločini. Ceo svet viče: to nije pesnik, već maher! Ali je u opšte pitanje da li se — naravno u oblasti pozorišta — i može povući oštra granica između pesnika i mahera. Pa i Schiller je bio u mnogome „maher“; a šta se u ovom pogledu može izneti i protiv Richarda Wagnera najbolje ćemo pročitati u Nietzschea. Ibsen je rafinirani konstruktor, kakvog je pozornica ikad videla, a takodje je Euripides, pored Aeschyla, sračunat kombinator. Ne postoji nijedno dobro

pozorišno delo bez „maheraja“. Samo nastrani estetičari kojima je pozornica tuđa ili diletanti mogu protivno tvrditi.

Sudermann je, za poslednjih tri deset godina jedan od onih pozorišnih pisaca, koji je imao najvešte instikta, najjačeg zamaha u scenjskoj zamisli. U njegovim dramama ne živi istinski svet, već drugi, slobodno komponovani pozorišni svet, koji za sebe obrazuje potpuno zasebno carstvo, koji ima svoju sopstvenu psihologiju, svoju sopstvenu etiku, čak i svoju sopstvenu logiku, slično onom svetu iz bajki, koji je postao iz sopstvene stvarnosti zakona. Sudermann ne radi nikada plastično, već uvek na površinama; on ne stvara nikada ljude, već uvek samo figure; on pokazuje u principu samo to, što upravo potrebuje, uvek samo isečke. To bi sve bila neoprostiva greška, kada se ne bi ticalo pozorišnog komada. U ovom slučaju je to isto toliko mana, kao i fakt, da su drvo ili vrata na pozorišnici napravljena od tankog platna a ne masivno, ili da je „ferzeestik“ samo na jednoj strani obojen, koja je okrenuta publici. Sudermann ima pozorišne oči; on nikada ne vidi vazduh i svetlost, meso i kosti, čovečije nerve ili dušu, već uvek samo prospekte, sofiote, kulise, perike. Ako hoćemo da se lepeše izrazimo, onda bi morali reći: on potpuno vlada tehnikom svoje umetnosti. Sudermann ima jezik, geste, strukturu mozga, koji su potrebni, da bi se moglo tri sata govoriti publici, a da ona to napeto sluša. On je apsolutan theaterph, a to biti, znači imati velikog dara. On ne daje nikakve misli, ali ipak nešto, što u okviru pozornice čini se kao misao; nikakve strasti, ali jednu umetničku vrtu, koja se u zamračenom gledalištu može držati kao strast; nikakve prave konflikte, ali mašineriju, koja proizvodi savršeni slikan šum; on donosi masu kašniranih, blistavih, zlatnim papirom pre-

vućenih stvari, koje pri večernjem osvetljenju prezentiraju ne može biti korisnije.

Sasvim je prirodno, da je Sudermann, rafiniran „pozorišni čovek“ imao velikog interesa za publiku, koja je strana čistom nemačkom životu, kao što je beogradska. Ali nijedna publika, a naročito nijedan dobar glumac, nisu strani jednom čisto pozorišnom životu, onome koji stvara nameštena situacija i živa radnja. Zato je i „Cast“ imala uvek velikog uspeha na beogradskoj sceni, u toliko više što je podela vazda bila u najboljim rukama. Tako, na primer, na premijeri u Narodnom Pozorištu, uloga grafa Trasta imao je veliki srpski umetnik pok. Toša Jovanović, dok je Roberta glumio g. M. Gavrilović. U toku docijnih prikaza g. Gavrilović je stalno držao ulogu Trasta, dok se u Robertu izmenilo dosta istaknutijih glumaca, među kojima je još ponajbolji bio pok. Rucović. Današnja podela je takodje interesantna. Pored g. Gavrilovića, kao grafa Traste, i gdje Taborske u ulogi Leonore, nalaze se g. I. Stanoević u svojoj sjajno izradjenoj roli starog Heineckeja, g. Todorović u epizodnoj, ali markantno stvarnoj ulogi Mihalskog, dok se od dama ističu gdje Stokić, kao Alma, gđja Pavlović, kao Hajnekovic, i gđja Arsenović kao Augusta. Roberta prikazuje g. Gošić, koji se svojim živim temperamentom ističao i do sada u mnogim komadima. Pored njih se još nalaze: gđja Rucović kao gđja Milink, g. Pavlović kao savetnik Milink, a gđ. Spiridonović, Dinulović i Belkić daju one interesantne tipove mladih bučvarina iz bogatih trgovačkih kuća. Tako će i prikaz efektno Sudermannove „Časti“ i u sadanjim ratnim prilikama predstavljati izvesnu umetničku manifestaciju šireg značaja.

Sadjenje kopriva.

Sadjenje kopriva ima za narodnu privredu sve veći značaj. Vojna uprava namjerava da ovo sadjenje u najvećoj mjeri forsira i poziva ovim gradjanstvo da na svojim imanjima preduzme sadjenje kopriva.

Skrće se pažnja da će vojna uprava pri prijemu platiti za svakih 100 kg. suvih trška od kopriva po 35 kruna.

C. i k. sresko zapovjedništvo i gradski komesarijat u Beogradu.

A. Grin:

DAN ODMAZDE

(Nastavak.)

„Jelite Felix“, reče on starom nadzorniku kuće, — „juče mora da su svakako stigla kakva pisma za moga oca, na koja valja odgovoriti; ja opet ni na stolu ni u njegovim džepovima ne mogu naći nikakvih pisama. Jeste li vi primili poštu?“

„Jesam, donio sam pisma kada ste baš doručkovali. Valida ćete se sjetiti, baš ste stajali pored prozora za vrijeme dok ih je gospodar čitao.“

„Ne mislim ja na pisma, za koja vi govorite“, odgovori Stanhope, sjetivši se kako je njegov otac rečena tri pisma mirno bio pročitao i ostavio na stranu ne pokazavši se ni najmanje uzbuđen.

„Sa drugom poštom stigle su samo novine“, uvjeravao je sada Petar. „Ostavio sam ih na isto mjesto kao svakog dana; eno su čini mi se“, dodade on, ukazujući prstom na nekoliko listova i časopisa ostavljenih na stolu.

No Stanhope nije htio tim da se zadovolji. „Jeli ko došao u posjetu, ili je ko po kakvom čovjeku poslao neko pismo? Uvjeran sam, da je moj otac prije no što je počeo u crkvu, na svaki način primio neko važno pismo, koje moram da nadjem.“

Ona se dvojica pogledaše. „Ne-

znamo ništa o tome“, odgovori Felix. „Dok je čekao na kola g. White napisao je nekoliko pisama“, reče Petar, nekako oklijevajući, kao da nezna, može li to saopštenje nešto koristiti njegovom mladom gospodaru. „Dao ih je meni da ih otpravim“.

„Da da, — znam“, prekide ga Stanhope, „O tim pismima nisam govorio. Gdje je Jozefina? Možda je ona nekoga pustila, dok ste vi bili zauzeti drugim poslovima“.

„Nisam“, odgovori Jozefina i porcveni, jer se bila zbunila, vidjevši se na jednom pred svojim visokim i lijevim mladim gospodarem. „Neko je do duše bio, ali nije otišao gore. G. White nije poznao toga čovjeka i poručio mu je, da nema vremena ma koga bi do prim“.

„Ostavila sam ga samog da čeka u predsoblju“, nastavi Jozefina plašljivim tonom; „Možda to nije bilo u redu, ali izgledao je bar kao pristojan čovjek“.

Stanhope do duše nije vjerovao da je ova okolnost od kakvog bilo značaja, ali je ipak za svaki slučaj htio vidjeti u čemu je stvar, stoga on zapita u koje je vrijeme taj čovjek dolazio. Djevojka reče, da je dolazio oko deset sati, a dodala još i to, da je g. White uskoro zatim, od prilike oko pola jedanaest poslao u hotel „Westminster“, da tamo preda neki mali paket.

Stanhopeu je pala u oči okolnost, da je onaj čovjek, što je želio govoriti sa g. Whiteom nosio paket u rukama, a da je opet njegov otac pola sata dočasnije poslao djevojku u hotel, i to opet sa nekim paketom. Nehotice se u njemu pojavi pomisao, da li to slučajno nije bio baš jedan isti paket. Poslije kratkog oklijevanja Stanhope zapita služavku, da li je to moguće.

Jozefina se začudi; mora biti da njen mladi gospodar nije ni bio čuo kada je ona rekla, da je onaj čovjek opet nosio paket. No ona samo odgovori, da su ta dva paketa bila potpuno različna, da je paket, što ga je ona odnijela bio manji i umotan u bijelu hartiju, a paket, što ga je bio donio onaj čovjek, nešto veći i umotan u suru hartiju.

Stanhope opazi da je postavio neumjesno pitanje i odluču se da više ništa ne zapituje poslugu, pa je rekao onoj djevojci i Jozefini da mogu ići. Ali zato je i dalje jednako lupao glavom o tome, šta li je to njegov otac bio poslao u hotel, a šta li je opet htio onaj čovjek sa surim paketom. No iznenada se Stanhope trže. Bacivši slučajno pogled u koš za hartiju opazio je komad sure hartije, po kojoj se još poznavao da je njome bila umotana neka kutija, a na njoj ležao je zeleni kanap sa rasječenim čvorom, kojim je svežanj bio zavezan. (Nastaviće se.)

Posljednje brzojavne vijesti

Njemački večernji izvještaj

Kb. Berlin, 26. aprila.

Wolffov ured javlja: Uz teške gubitke izjavili su se neprijateljski protivnapadi protiv Kemmela u borbenom opsegu lužno od Villers-Bretonneuxa.

Izvještaj bugarskog glavnog stožera

Bba. Sofija, 26. aprila.

Macedonsko bojište: Zapadno od ohridskog jezera na frontu od Crvene Stene do Bratindola i sjeverno od Bitolja bila je obostrana artiljerijska vatra od vremena na vrijeme živahnija. U području Djele s obje strane pojačana izvidjačka djelatnost. Istočno od Vardara pojačala se neprijateljska vatrena djelatnost. Za vrijeme jedne vazdušne borbe primorali su njemački letaci jedan neprijateljski aeroplan da se spusti na prespanskom jezeru i zapalili jedan neprijateljski osmatrački balon jugoistočno od Bitolja.

Dobručki front: Primirje.

BOMBARDOVANJE PARISA.

Kb. Paris, 26. aprila.

Zvanično: Dalekosežni top bombardovao je i danas pariško gradsko područje.

ISPRAŽNJAVANJE PAS DE CALAISA.

Bern, 26. aprila.

„Humanité“ javlja, da je zbog neprijateljskog bombardovanja jako ugrožen ugljeni majdan u departmanu Pas de Calais i da se stanovništvo otud već iseljava, a samo da su još zaostali radnici neophodno potrebni za produženje posla. Same vojne vlasti naredile su ispražnjavanje najvažnijih mjesta.

PREGOVORI IZMEDJU NJEMAČKE I HOLANDIJE.

Berlin, 26. aprila.

„Lokalanzeiger“ doznaje, da će se rezultati dosadašnjih pregovora izmedju Njemačke i Holandske podnijeti na uvidjaj holandskom ministarskom savjetu, koji se radi toga sutra sastaje. Misli se, da će njemački prijedlozi biti usvojeni i da će se poslije toga moć da zaključi ugovor.

UZBUĐENJE PROTIV VLADE U FRANCUSKOJ. — FRANCUSKI NAROD HOĆE MIR.

Zeneva, 26. aprila.

Nekolicina poslanika, koja se tu skoro vratila s francuskog fronta, saopštava, da u rovovima s velikim interesovanjem prate parlamentarnu istragu o pismu cara i kralja Karla i da su ozlojeđeni, što je vlada hotimično propustila mogućnost za sklapanje mira, pa se tako strahovita drama morala nastaviti. U socijalističkoj štampi mnoge se prikriveni napadi protiv Poincaréa. Vodja pak socijalista manjine Longuet izjavljuje posve otvoreno, da i cijeli front a i cijeli narod hoće da znađe, zašto se mogućnost za Fran-

cusku tako potrebnog mira nije uzela ni u obzir, pa traži, da se ratni drekavci ne smiju pustiti da i dalje razoravaju djelo mira.

PRVA LISTA AMERIČKIH GUBITAKA.

Zeneva, 26. aprila.

Francuski listovi objavljuju prvu listu generala Parshinge o gubicima američkih četa. Isti iznose do 1. aprila ukupno 1461 čovjeka. Gubici su podijeljeni po rubrikama, medju kojima upadaju rubrika samoubijca i strijeljanih sa 37 ljudi i rubrika umrlih za vrijeme prevoza preko mora sa 237 ljudi.

SENZACIONALNA OTKRICA U AMERIČKOM SENATU.

Berlin, 26. aprila.

27. broj „New-York Timesa“ izvješuje o senzacionalnim otkrićima u američkom senatu 26. maria: Vodj je o pozicije, senator Lodge rekao: Već od više nedjelja znamo, da Američani nemaju u Francuskoj ni jedne borbene letilice. Američki je front u Francuskoj bez svake vazdušne veze. Englezi i Francuzi trebaju za sebo sami svaku letilicu, koju posjeduju. Mi smo u prošloj godini izdali 40 milijuna dolara za letilice, nemamo međutim do sada ni jednu jedinu borbeno letilicu u Francuskoj, a tako isto ni topova te moramo da pucamo iz francuskih topova. Čio rad našeg brodskeg urada, koji je osnovan u septembru 1916. godine, sastoji se u tom, da smo svjetsku tonažu umnožili ukupno za dva u vlastitoj reziiji izgradnja broda. — Senator je Johnson pitao, koji program ima vlada odnosno liferacije letilica do 1. jula 1918. godine. Zastupnik vlade, senator New izvjavio je, da je prvobitni vladin program glasio, da se do početka jula 1918. godine liferuje 12.000 borbenih letilica. Na pitanje, koliko letilica američka vlada može da liferuje, odgovorio je senator New: 37. slovom trideset i sedam. Na te je riječi nastalo naročito na galerijama silno gibanje.

O POLOŽAJU U RUSIJI.

Berlin, 26. aprila.

O položaju na istoku piše „Vossische Zeitung“ ovo: Jedan dio boljševika i anarhista u Ukrajini povukao se na Krim. Tamo vlada užasan teror mjesnih sovjeta nad tatarskim stanovništvom i njemačkim kolonistima, koji su protiv vladavine boljševika. Glavni oslonac sovjeta je ovdje radikalno raspoložena crnomorska mornarica, koja je još uvijek kod Sevastopolja ukolovljena, ali su brodovi zbog lošeg gazdovanja i oskudice u momčadi toliko izgubili od svoje borbene vrijednosti, da će boljševici na Krimu u njima teško naći dovoljan oslonac.

Protiv prisjeđenjenja B-sarabije Rumunjskoj protestuje sad i moskovska vlada. Na vijestima iz Kavkaza postoji tamo trankavkaska republika sa sjedištem u Tiflisu, koja raspolaze pouzdanim četama. U gradovima na Kaspijskom jezeru su veliki nemiri. Iz Batuma javljaju o uništenju tamošnjih postrojenja za eksploataciju petrolejskih izvora. Protiv zaposjedanja je sovjetska vlada ne samo profesovala, već kao da će čak uputiti čete i artiljeriju u Sibir. Ponovo se pronosi glas, da knez Lvov pomoću Japana i sporazumnih sila sprema protivrevoluciju. U cijeloj Rusiji opaža se opadanje industrije, trgovine i saobraćaja. Sovjetska vlada se uzalud muči da tome doskoči. Već su učinjene ponude njemačkoj i Turskoj za izmjenu robe.

Zvanične objave

OBJAVA.

Prema § 1. naredjenja vrhovnog zapovjednika vojske od 10. aprila 1916. Zbornik Naredaba br. 10. stavljena je tvrtka Milana Vape, tvornica kartonaže, sa sjedištem u Beogradu, Kosančićev venac 14, pod prisilnu upravu.

Za prisilnog upravnika imenovan je g. dr. Hugo Verébely. Važi od 19. aprila 1918.

C. i k. sresko zapovjedništvo i gradski komesarijat u Beogradu.

OBJAVA.

Na osnovu naredjenja vojne glavne gubernije odjel 9, broj 2945/G. imaju se radi revizije parnih kotlova i preduzeća probnog pritiska od strane vojne glavne gubernije za to autoriziranih organa u roku od 3 dana, kod c. i k. sreskog zapovjedništva Kralja Aleksandra ul. 7, soba broj 27, prijaviti svi u Beogradu kao privatna svojina se nalazeći i u rad pušteni parni kotlovi zajedno sa vršaćim mašinama (i lokomobilima). Tu se ima i javiti datum kad je posljednja revizija izvršena i lice, koje je taj pregled izvršilo.

C. i k. sresko zapovjedništvo i gradski komesarijat u Beogradu.

OBJAVA.

Na osnovu naredbe vojne glavne gubernije, odjel 4, broj 4467 od 26. juna 1916. naredjuje se:

1. Sva građanska lica, koja još nisu protiv boginja pelcovana, moraju to učiniti do 1. juna 1918.

2. Ona građanska lica, koja su se u prošloj godini pelcovala a pelcovanje se nije primilo, imaju se takodje do tog dana ponovo pelcovati.

Lica, koja posle 1. juna ne budu mogla sa svjedočanstvom o pelcovanju dokazati da su se ovoj naredbi odazvala, biće od strane policijskih vlasti kažnjena sa novčanom kaznom od 300 kruna ili sa 3 dana zatvora. Pelcovanje će vršiti opštinski ljekari svakog dana izuzevši nedjelje i praznike od 9 do 12 sati prije podne u opštinskoj ambulanti, Kralj Milana ulica broj 61.

C. i k. sresko zapovjedništvo i gradski komesarijat u Beogradu.

C. i k. okružno zapovjedništvo Beograd. U. od. broj 7156 od 1918.

OBJAVA

o roku za naplatu dugovane takse za vodovod i kanalizaciju iz II. polugodišta 1916. i I. i II. polugodišta 1917.

Na osnovi naredbe vojne glavne gubernije u Srbiji, odjeljenje XIII., broj 5035 od 18. aprila 1918.:

Uvim se pozivaju svi potrošači vode, da dugovanu i neplaćenu taksu za vodovod i kanalizaciju iz

II. polugodišta 1916. I. polugodišta 1917. i II. polugodišta 1917.

polože odmah, a najdalje do 15. maja 1918. blagajnici uprave vodovoda u Jugovića ulici broj 1.

Taksu za vodovod i kanalizaciju, koja se do ovoga roka ne plati, naplaćuje policijska vlast ekssekutivnim putem, a pred toga će nemarni platiša biti kažnjen novčano do 1000 kruna, odnosno zatvorom do 30 dana.

Jovanu Premoviću, Geneva. Moj muž Ratić, podnrednik 14. puka, li poziva, profirant komora, pukovski komesar, nije se od prošle godine javio, zato vas najučtivije molim da me izvjestite, da li je Zivojin živ i zdrav. Zahvalna Zivka Ratić, Stalač. B 1286

G. Rudimović, Kruševac. Jovanu Premoviću, Geneva. Moj muž Ratić, podnrednik 14. puka, li poziva, profirant komora, pukovski komesar, nije se od prošle godine javio, zato vas najučtivije molim da me izvjestite, da li je Zivojin živ i zdrav. Zahvalna Zivka Ratić, Stalač. B 1286

GRAND HOTEL TRAZI VISE ŽENA ZA RAD Plata dobra. Stupiti mogu odmah. 1155

VELOSIPEDI. Upotrebljavane sa „REKORD“ spiralama koje zamenjuju gume. Novih dečjih velosipeda, dresina i sport kolica ima na prodaju I. elektro-mehantička radionica 1124 Milutina S. Markovića, Terazije Nr. 8 u dvorištu.

Funkovo tekuće: Jedna kafina kašičica siri 15-20 litara mlijeka kod topline 35-40 stupanja Celzusa. Može se dobiti u svima apotekama i drogerijama. 35929 sirište

RASPORED ZA: C. i k. vojni kino od 27. do 30. aprila 1918. C. i k. gradjanski kino od 27. do 30. aprila 1918. Ratni izvještaji najnovlje sa ratlišta. Lov na pantere sportska slika. Neka bude svjetlo snimak u pet čina od Rih. Osvalda i E. A. Duponta uz pripomoć liječničkog društva za seksualnu znanost u Berlin i smjelovanje d-va Ivana Blocha. ULAZNICE VAZE KAO PROPUSNICE (PASSIERSCHEIN).

Naš mili sin, brat i djever Miloš-Miša D. Jelesić gimnazist poslije dugog i teškog bolovanja preminuo je 27. marta ove god. u 16 god. svog mladjanog života. Neka je velika blagodarnost g. g. Petkoviću i Dragoljubu Popoviću, sveštenicima, koji iz počasti činodejstvovahu na opijelu i do groba otpratiše milog nam pokojnika. Mnogo smo zahvalni g-ći Angelini Jovanovićevoj, nastav. ovd. gimnazije, koja za sve vrijeme njegove bolesti dolazae i kao tumač ljekara usluge nam činjaše i tužne roditelje tešaše. Isto tako blagodarimo Upravi ovdash, gimnazije, koja sa učenicima-cama isprati do groba svoga učenika i druga, drugovima, koji ga iznijaše i u grob spustiše. Zahvaljujemo svima rođacima, komšijama i poznicima, koji ga za vrijeme bolesti obilaziše i do groba ispratiše. Sabac, aprila 1918. Ožalošćeni: roditelji: Cana i Dragojlo Jelesić, trgovac; brat Pavle; sestre: Angelina, Danica, Desa i Zora; snaha Mara i ostala rodbina. 96698

Našem milom i neprežaljenom Gigi Geršiću davaćemo četrdeseto-dnevni pomen na grobu, u ponedjeljak 29. aprila u 11 sati. Tramvaji će čekati u 10 1/2 sati na Terazijama. Jevremova ulica 30. Beograd, aprila 1918. Duboko ožalošćeni: supruga Marina, kćerka Ljubica. 36659

Bogu je bilo ugodno primiti k sebi našeg dobrog Radoslava Antonovića pešadijskog potporučnika u 26 godini, 13. januara ispusti dušu u Bugarskoj, kao zarobljenik. Kruševac, aprila 1918. Ožalošćeni: majka Randja; braća: Radojica, Radislav, Radojko i Milosav; verenica Leposava; sestre: Radmila, Vidosava i ostala rodbina. B 1287

RUDNIČKA PRIRODNA MALINA dobija se u angro radnji Popović i Ristić — Terazije Naročita se pažnja skreće kafedžijama i trgovcima kako iz Beograda tako i iz unutrašnjosti. NA VISE OSOBENE CIJENE. 36648

MALI OGLASI

Najnoviji Bazari
mogu se dobiti u
KNJIZARI "NAPREDAK"
BEOGRAD, Kralj. Mihajlova 9, 1116-12

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
DIPLOMIрани DENTIST
Beograd, Kralj. Milana ul. 57,
specijalista za vještačke zube
u zlatu i kaučuku po najboljoj
amerikanskoj metodi. Izra-
da solidna. Materijal najbo-
lje kakvoće. Prima od 8-12
12-6 sati po podne. 1045

G. Ideizon, Beograd,
Knez Mihajlova 21.
Specijalna optička
i ortopedska radio-
nica sa električnom
 snagom.
Izrada ortopedskih
aparata i vještačkih
nogu po modelu.
Savjesna izrada, po
ljekarskom uputstvu.

Kupovine i prodaje.

Novu pariju zemskih šesira
u najmodernijim fazonima, do-
bila je radnja Willi Schossber-
ger, Saborna 30, i prodaje uz
vrlo solidne cijene. 36632-2

Naftalin bijeli, čist,
protiv moljaca i drugih inse-
kata, prodaje se na manje i
veće količine u radnji K. Feld-
mann, Vuka Karadžića ulica 8,
36482-2

Traži se
zasebna kuća sa 3-4 soba i
ostalom, u blizini varoši na
prodaju ili pod zakup. Ponu-
de J. Mihajlovički, Terazije 1
u avliji, Beograd. 36612-2

Prodaja.

Dvije kuće prodaju se odmah.
Upitati Leontinu Lewi, Nočaj-
ska ulica 3, u sokače. 36602-2

Rafovi i tezge
na prodaju. Upitati Kralja Alek-
sandra ulica br. 1. 36608-2

Prodaje se
jedan pišači sto. Obratiti se
upravi ovoga lista pod znakom
„Pišači sto 928“. 36611-2

Namještenja.

Traži se
valjana mlađja žena za stalnu
službu. Prijaviti se prije pod-
ne od 9-12. Jovanova ulica
81, parter. 36561-3

Mašinski šloseri, obični in-
teligentniji radnici, mladići
između 15-17 godina i žens-
ke radnice, koje znaju ru-
kom cigarete savijati, po-
trebni su fabrici cigareta u
Smederevu. Za dalja obavješ-
tenja upitati u Lomlnoj ulici
15, od 8-9 prije podne. 36621-3

Za kuhinju
trebam ženu ili djevojku od-
mah. Za uslove se obratiti
radnji Svete Jevđjenjivica,
Kralja Milana ulica 34. 36614-3

Praktikant
koji zna njemački i srpski,
a ima dobar rukopis, može
dobiti odmah namje-
štenje. Poblize upute u
upravi lista, Topličin venab
br. 21. g-3

Traži se violonista

Za povećanje društva tra-
žim violonistu. Može biti i
gospodica. Upitati kod ka-
peinika, Hotel Balkan, uveče
od 6 sati. 36655-3

Traži se
poslužavka za jednu porodicu
od dva člana. Plata mjesečna
50 kruna, s hranom u podne.
Po podne je slobodna. Javiti
se u Pivarskoj ulici 54. 36645-3

Učenik (segr)
vrjedan i pošten, potreban je:
Knjižari Cvijanović, Beograd,
Knez Mihajlova ul. 16. 36653-3

Traži se
djevojčica od 14-16 godina,
vična srpskom jeziku, zdrava
iz dobre kuće, koja bi išla u
blizini Pešte da čuva i zanima
djete od 2 godine. Za dalja
obavještenja upitati Skender-
begova ul. 29a. 36652-3

Stanovi.
Lijepo meblirana soba
sa električnim osvjetljenjem,
izdaje se odmah. Upitati Cara
Uroša ulica 41. 36617-4

Tražim
namješten stan sa dvije sobe
i kuhinjom. Ponude sa ozna-
čenu cijenu podnijeti upravi li-
sta pod „Čist 929“. 36613-4

Tražim
sobu sa pokućstvom. Ponude
u upravi novina, pod „Broj
932“. 36648-4

Izdaje se

odmah jedna lijepo namještena
soba, sa električnim osvjetlje-
njem. Upitati u stovarištu na-
mještaja, Saborna ul. 13. 36647-4

Stanovi
za izdavanje pod kiriju odmah
u ulici Cara Uroša 65, 1 to: 2
stana sa tri sobe i kuhinjom,
kao i jedan dućan. Upitati u
istoj kući u kafan Jasentica. 36491-4

Izdaje se
u Beogradskoj ulici 35, jedan
stan sa tri sobe, pred-
sobijem, kuhinjom, šupom i
ostalim pripadajućim. Ima
i električno osvjetljenje. Up-
lati nedeljom, sredom i petkom
prije podne od 9-12 sati, i-
nače svakog dana u Sindji-
ćevoj ulici 10a. 36570-4

Izdaje se
jedna veća soba i kuhinja sa
šupom u Sindjićevoj ulici 10a.
Upitati sopstvenika. 36572-4

Letnjikovac
ili vila bez vinograda traži se
pod kiriju za cijelo ljeto. Po-
nude slati administraciji ovog
lista pod znakom „Letnjiko-
vac 930“. 36580-4

Razno.
Povećavanje slika
od svakojakih fotografskih
slika prima Photo Pick-Rück,
Beograd, Kralja Milana ul-
lica 42. 36090-5

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molimo, poradite da se nama
ili našim porodicama ispošlje
novčana pomoć, jer mi, niti
naše porodice nismo do danas
dobili nikakve novčane pomoći.
Adrese naših porodica: Raktla
Gjorgjević, Bistrička 15; Kruna
Urošević, Vladetina 14. Una-
prijed zahvalni: Milorad Gjor-
gjević i Branko Urošević, slovo-
slagači, oboje služili u 1. četli,
1. bataljonu, VII pešadij. puku,
kadrovcu, obojica iz Beograda. g-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim za izvještaj o mome sinu
Milanu Mitroviću, rodom iz Vr-
njačke Banje, vojniku I čete,
II bataljona, XI puka, i poziva.
Nije se do sada javio. Blago-
dare roditelji Divna i Trajko
Mitrović, iz Vrnjačke Banje. 36601-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
za Mihaila D. Miloradovića, voj-
nika 2. željezničke čete, broj
pošte 999. Kod kuće su svi
živi i zdravi, samo što je Milka
slaba. Za kuću ne brini. Tvoje
karte redovno dobijam. Ja tebi
često pišem. Ne znam, da li
moje karte redovno dobijaš.
Mnogo te pozdravljaju: Stevan,
Živan, Nedeljko, Kristina i sva
ostala tvoja familija. Kusadak.
36605-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
za Obrada Nikodjevića, činov-
nika Srp. Crv. Krsta. Vi meni
javite, da ste mi poslali pet
pošaljaka. Ja nisam dobio ni
jedne. Zato vas molim odgo-
voriti mi preko koga je to po-
slato. Ako je to tamo zastalo,
poradite neka mi se pošalje.
Blagodarani Ranko Stevanović,
Mladenovac. 36624-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
da dostavi mom mužu Mihailu
Miloševiću, naredniku I čete,
4. bataljona, 4. puka, II poziva:
Dragi Mihailo! Sa djecom sam
zdravo i dobro, što i tebi od
Boga želimo. Od tebe kao ni
od Mila i Matije ne dobitimo
karte već 4 mjeseca, pa smo
u velikoj brizi. Za nas ne brini.
Mi živimo dobro, jer se o nama
stara Mičo. I on je sa djecom i
majkom zdravo. Ema je velika,
Ide u školu, dobar je djak. Mo-
limo se Bogu da nam se zdrav
vratiš. Jesi li dobio dječije slike?
Sa našima primi mnogo po-
zdrava, tvoja Mica sa djecom.
Vama g. Premoviću vječno bla-
godari i poštuje vas Mica Mih.
Miloševića, Arilje. 36604-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
za Acu B. Dinića, Geneva. Mo-
lim izvjestite moga muža Ra-
divoja Hadžića, poštera, pošta
999, da sam stigla mater, po
molbi na mladenice. Djeca su
zdrava. Ja patim od stomaka
i zbog toga sam slabunjava.
Djecu sam uputila na put, da
uče zanat. Vlada uči školu.
Brana i Vuka ljube oči ruku.
Novac šalji na očevu adresu,
i javi mi koliko si Markoviću
dao, da bi znao tražiti. Svi te
pozdravljamo. Smiljana R. Ha-
džić, Beograd. 36638-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
za Dragulina Stamenkovića,
Geneva, da dostavi mome su-
prugu Dragoljubu, da sam zdra-
va i da sam novac primila, koji
je poslao. Neka mi redovno
šalje. Molim vas da me izvje-
stite preko Beogradskih No-
vina, da li su Dragoljub i Mi-
lan Gadžurčić zdravi. Za uslugu
vam veoma blagodarim Nadežda
Dr. Vasić, Vodovodna 15, BEO-
GRAD. 36633-8

Jovanu Premoviću, Geneva
Riješenjem kraljevačkog privo-
stepenog suda br. 4446, dodijel-
jena mi je invalida u 480 din.
mes., koja se računa od 4. marta
1915. god. Do danas još nisam
ništa novca primila, nalastim se
u oskudici, te molim, da mi
se novac pošalje. Zahvalna Ma-
rija Grandjić, Kraljevo, Bis-
mark 16. 36626-8

Jovanu Premoviću, Geneva
Molim izvjestite me za moga
zeta Gustava Fingera, šofera
kod rumunskog poslanika Fila-
titi, sa kim je iz Srbije otišao,
sa njegovom ženom, mojom
kćerkom, pošto nemam od njih
već dvije godine nikakvog iz-
vještaja, a nalastim se sama bez
pomoći i u brizi za njima. Bla-
godarna Terezija Englinan, Da-
ničičeva 33, Beograd. 36635-3

Jovanu Premoviću, Geneva,
za Milana T. Bikića, telegra-
fista 999, Dragi sine Milane!
Čudi me, da od tebe i oca ne-
mam već devet mjeseci ni ri-
ječ. Ja sam zdrava, ako vam
je moguće pošaljite mi novca.
Čestitam vam nastupajući praz-
nik i krasno ime, i želim sve
dobro. Srdačno pozdravljam oca
i tebe. Ljubi vas vaša majka
Olga Bikić, Jug-Bogdanova 20,
Beograd. 36620-8

Jovanu Premoviću, Geneva,
za Nikolu Tirjanovića, šefa 6.
sekcije. Ja sam kao radnik 77
družine 27 sreza radio na že-
ljeznici 32 godine kao slatani
radnik. Platu nisam primio od
oktobra 1915. godine pa do
danas. Star sam 63 godine. Bez
ikakvih sam sredstava, zato mo-
lim g. šefa, da mi poradi, da
mi se pošalje moja plata. Una-
prijed blagodarani Ranko Ste-
vanović, Mladenovac. 36623-8

OGLAS

kojim se stavlja na opće znanje, da velika vučenja

KRALJ. UGAR. RAZREDNE LUTRIJE

u vlastitoj režiji države počinju dne

17. i 18. maja ove godine.

Od izdanih 100.000 srećaka mora ih 50.000
dobiti unutar šest mjeseci ogromnu svotu od

13 milijuna i 160.000 kruna u gotovom.

Svaka druga srećka mora polučiti dobitak.

Jednom jedinom srećkom možete dobiti JEDAN MILIJUN KRUNA

Dalnji zgoditci jesu: 600.000, 400.000, 200.000, dva puta po 100.000, 90.000, 80.000, 70.000, dva puta po 60.000, 40.000, pet puta po 30.000, sedam puta po 20.000, tri puta po 15.000, tridesetjedan puta po 10.000 i 49.943 drugih zgoditaka.

Uredovno ustanovljene cijene za srečke prvoga razreda jesu:

K 12" — za cijelu srečku	K 3" — za četvrtinu srečke
K 6" — za polovinu srečke	K 1*50 za osminu srečke

Radi nestašice srećaka nemože se prodati jednoj te istoj osobi više nego pet cijelih srećaka.

Narudžbe neka se šalju sa poštanskom doznačnicom čim brže, ali **naikasnije do 8. maja ove godine**

GLAVNOJ KOLEKTURI KRALJ. UGAR. RAZREDNE LUTRIJE

BANKI KRONFELD ZAGREB.

Originalne srečke šalju se samo nakon primitka otpadajućeg iznosa.

PREKOJUČER

Kruna

dobila je kod Banke Kronfeld d. d. u Zagrebu kupljena srećka broj 82691	400.000
dne 8. marta 1917. dobila je kod Banke Kronfeld d. d. u Zagrebu kupljena srećka broj 42115	200.000
dne 16. augusta 1917. dobila je kod Banke Kronfeld d. d. u Zagrebu kupljena srećka broj 94493	100.000
dne 10. oktobra 1917. dobila je kod Banke Kronfeld d. d. u Zagrebu kupljena srećka broj 85068	600.000
malo prije dobila je kod Banke Kronfeld d. d. u Zagrebu kupljena srećka broj 29033	400.000
U zadnje doba dobiveno je ukupno sa pet srećkama kupljenima kod Banke Kronfeld d. d. u Zagrebu	1,700.000
Jedan milijun i 700.000 K	